

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

XI ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: ДОСЯГНЕННЯ
ТЕОРІЇ ТА ПРОБЛЕМИ ПРАКТИКИ»**

Посвідчення про реєстрацію в УкрІНТЕІ № 540 від 08.10.2024 р.

м. Полтава, 21 листопада 2024 р.

*Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів
Полтавського державного аграрного університету
(протокол № 3 від 21.11.2024 р.).*

Редакційна колегія:

- **Безкровний О. В.**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Зоря О. П.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Аранчій В. І.**, к. е. н., професор, перший проректор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Рудик В. К.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та електронних платіжних систем Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»;
- **Бражник Л. В.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Зайцев Ю. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Томілін О. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Кубецька О. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри економічного аналізу та фінансів Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»;
- **Аранчій Д. С.**, к. е. н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету.

Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики : матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 21 листопада 2024 року). Полтава : ПДАУ, 2024. 449 с.

У збірнику надруковані матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики». Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

Посвідчення ДНУ УкрІНТЕІ №540 від 08 жовтня 2024 року

*Пилипенко Олексій Олександрович,
здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня;
науковий керівник – Єгорова Олена Володимирівна,
к.е.н., доцент, професор кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Полтавський державний аграрний університет*

ВИКОРИСТАННЯ SWOT-АНАЛІЗУ В СТРАТЕГІЧНОМУ ПЛАНУВАННІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

SWOT-аналіз – це простий і водночас потужний інструмент стратегічного планування, який широко використовується суб'єктами діяльності (компаніями, організаціями та окремими особами) для оцінки своєї позиції в бізнес-середовищі. Аббревіатура SWOT розшифровується як «Strengths» (сильні сторони), «Weaknesses» (слабкі сторони), «Opportunities» (можливості) і «Threats» (загрози) [2]. Використовуючи цей метод, можна комплексно проаналізувати внутрішні ресурси й обмеження, а також визначити зовнішні фактори, які можуть як підтримати розвиток, так і створити ризики [3].

SWOT-аналіз складається з чотирьох елементів, кожен з яких допомагає зрозуміти різні аспекти суб'єкта діяльності. Розглянемо детальніше кожен з них [1]:

Сильні сторони – це внутрішні характеристики суб'єкта діяльності, які надають йому перевагу над конкурентами. До них можна віднести передові технології виробництва, особливості продукту, унікальні ресурси, досвід команди, якість обслуговування, високу лояльність клієнтів тощо. Сильні сторони важливо ідентифікувати, щоб знати, на чому будувати стратегію та як досягати конкурентних переваг [1].

Слабкі сторони – це внутрішні недоліки або обмеження, які можуть перешкоджати досягненню цілей. Слабкі сторони включають ті аспекти, які суб'єкт діяльності має поліпшити: відсутність або нестача важливих ресурсів, низька ефективність деяких процесів, брак кваліфікованих кадрів. Виявлення слабких сторін допомагає зрозуміти, де компанія може втрачати позиції або де потрібні зміни для посилення конкурентоспроможності [1].

Можливості – це зовнішні фактори, які можуть сприяти зростанню компанії. Можливості можуть включати зміни в законодавстві, розвиток нових технологій, зміни на ринку, які відкривають нові ніші або попит на нові продукти чи послуги тощо. Наприклад, компанія може скористатися зростанням попиту на екологічно чисту продукцію для розширення ринку. Виявлення можливостей допомагає визначити куди спрямувати ресурси, щоб використати ці шанси для розвитку [3].

Загрози – це зовнішні фактори, які можуть негативно вплинути на діяльність компанії або перешкодити досягненню її цілей. Сюди відносяться зміни у законодавстві, підвищення рівня конкуренції, економічна нестабільність, або зміни в перевагах споживачів і т. п. Наприклад, вихід на ринок сильного конкурента може створити тиск на ціни і знизити частку ринку

компанії. Ідентифікація загроз дозволяє підготуватися до можливих викликів і зменшити потенційні ризики.

SWOT-аналіз допомагає суб'єктам діяльності формулювати стратегічні цілі, заздалегідь підготуватися до ринкових змін та адаптувати стратегію відповідно до обставин, що змінюються.

Етапи проведення SWOT-аналізу:

1. Збір інформації: збір даних про внутрішні фактори, такі як продуктивність, кадровий потенціал та ресурси.

2. Ідентифікація сильних і слабких сторін: потрібно проаналізувати внутрішні ресурси, конкурентну позицію, фінансовий стан та ринкове середовище.

3. Виявлення можливостей і загроз: дослідження ринку та визначення зовнішніх факторів, що можуть допомогти або зашкодити бізнесу.

4. Оцінка та впровадження: розробка стратегічного плану на основі висновків, визначення пріоритетів та імплементація плану дій для досягнення цілей [1, 2, 3].

Отже, SWOT-аналіз є незамінним інструментом стратегічного планування, який допомагає компаніям оцінити як свої внутрішні сильні та слабкі сторони, так і зовнішні можливості та загрози. Завдяки своїй універсальності та доступності, SWOT-аналіз став одним з найпоширеніших інструментів у стратегічному плануванні, а також основою для ухвалення обґрунтованих управлінських рішень [2].

Завдяки цьому методу бізнес може глибше розуміти свої конкурентні переваги і вразливі місця, що дозволяє будувати ефективні стратегії для досягнення довгострокових цілей [2]. SWOT-аналіз підтримує процес прийняття рішень, орієнтуючи компанію на оптимальні шляхи розвитку та готуючи її до можливих ринкових змін. Універсальність та простота роблять цей підхід корисним інструментом для будь-якої організації, незалежно від її розміру та сфери діяльності [3].

Використання SWOT-аналізу сприяє формулюванню ефективної стратегії, яка враховує всі аспекти діяльності, допомагає підвищити конкурентоспроможність і поліпшити позиції компанії на ринку. Крім того, регулярний SWOT-аналіз дозволяє компаніям своєчасно адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі, зміцнювати свої сильні сторони, усувати слабкі сторони та максимально використовувати можливості [1]. Завдяки своїй простоті та універсальності, SWOT-аналіз є важливим інструментом стратегічного планування підприємств [3].

Список використаних джерел:

1. Ансофф І. Стратегічне управління. Київ : ВД «КМ-БУКС», 2019. С. 124–127.

2. Ламбен Ж.-Ж., Шамбон Д. Стратегічний маркетинг: Європейська перспектива. Київ : Кондор, 2009. 736 с.

3. Мінцберг Г., Альстренд Б., Лампел Дж. Школа стратегій. Київ : Наш формат, 2019. С. 78–82.